

Bosna: U Trnovu Krece Na Bolje

Author: [Julie Poucher](#)

U bosanskom gradu Trnovo, Srbi, Muslimani i Hrvati lece ratne rane.

Vlatka Simanic, stara 24 godine, provela je skoro pola zivota pod senkama rata i etnickog ciscenja. Ipak, ona se, i pored sveg unistenja, ojadjene ekonomije i politicke nestabilnosti u svojoj zemlji, kune da nikad neće otici.

"Ovde ima buducnosti," insistira ona uz veseli osmeh. Njen optimizam veseli starije zemljake koji su proslje godine bili uzasnuti izvestajem UNDP-a da bi vecina mladih otisla iz zemlje samo da im se ukaze prilika.

Ljudi stariji od 50 godina koji broje godine do penzije pitali su se da li ce u zemlji ostati neko da im te penzije isplacuje. Posmatranje mladih kako se razvlace po kaficima, piju i uzimaju drogu, dok zude da budu negde drugde veoma je plasilo sedokosu populaciju.

Ali Simanic, Srpkinja iz Bosne, veruje da se stvari menjaju na bolje. Ona sama mnogo radi na ispunjenju tog sna. Sa Mersihom Zolotom, Bosnjakinjom, vodi omladinsku grupu koja radi na zblizavanju mladih u gradu Trnovo, oko 30 kilometara jugoistocno od Sarajeva.

Trnovo je dobro mesto za nove pocetke. Nalazi se tacno na granicnoj liniji povucenoj na kraju rata izmedju dva dela Bosne. Jedan kraj grada je u Republici Srpskoj, a drugi u BH Federaciji.

Pre rata Trnovo je bilo popularno turisticko vikend naselje sa stotinama prirodnih izvora, u dnu planine Treskavica. Zivopisne kuce i rusticne kolibe, kao i dva hotela, crkve i skole, bile su pljackane, izresetane i zapaljane tokom sukoba izmedju Srba i Muslimana. Grad je vise puta u toku rata prelazio iz jednih u druge ruke.

Simanic od rata zivi sa svojom porodicom u njihovoj vikendici u srpskom delu Trnova. Od kraja rata pokusavaju da povrate svoju kucu u Sarajevu.

Mersiha Zolota jedina je Muslimanka u Skupstini opstine srpskog dela Trnova.

Ona je i predsedavajuca i najmladji delegat. Ona i njena porodica se nadaju da ce se vratiti u svoj dom u obližnje srpsko selo Kievo cim budu imali para za renoviranje.

Ljudi iz oba dela Trnova polako se vracaju u svoj grad jer im se kuce ponovo grade uz pomoc medjunarodne zajednice. Oko 250 Bosnjaka vratilo se u srpsko Trnovo od kraja 1999. godine. Takodje, i 15 srpskih porodica se vratilo u hrvatsko-muslimanski deo grada.

Prema UNHCR-u sada u srpskom delu zivi oko 2.000-2.500 ljudi, dok u drugom delu zivi oko 1.000-1.500 ljudi. Uz sve veci broj stanovnika koji se vracaju stare rane polako pocinju da zarastaju. Predstavnik nemackog kontingenta SFOR-a, koji je u toj zoni od juna 2001, izjavio je IWPR-u: "Razvoj situacije u Trnovu se mora oceniti kao izrazito pozitivan jer obe opstine vec blisko saradjuju."

"Do sada nismo imali nikakvih žalbi," kaže terenski oficir UNHCR-a Srećko Neuman, koji u Trnovu radi od 1996. godine. "Trnovo je jedinstveni primer, jer tolerancija obično nije ovako dobra u ruralnim krajevima gde se svi poznaju i svi znaju šta je ko radio," kaže on za IWPR.

Tolerancija je nešto što je Merishi veoma dobro poznato. "Ako nam je stalo do ekonomije i ako želimo da nam zemlja bude stabilna, moramo da živimo zajedno, da probamo da idemo napred, da gradimo nove fabrike, stvaramo poslove za ljude i ne razmišljamo o tome ko je Bosnjak, ko Srbin, a ko Hrvat," kaže ona.

S obzirom na to da je veoma mlada ponekad je starije kolege ne shvataju ozbiljno. "Oni uvek kažu mlada si, slušaj nas, mi znamo bolje. Ali, ja uvek kažem - vidite svoj grad, vidite šta su stari političari uradili. Tek onda učete," kaže ona.

Mersiha, puna energije da pomogne mladima kroz političku akciju, i Vlatka, predana učenju dece o prirodnim lepotama Trnova, zajedno su osnovale omladinsku grupu za zbližavanje mladih između 15 i 30 godina starosti svih nacionalnosti. Oni hoće da raseljenoj omladini olaksaju povratak u Trnovo.

"Iskreno, u samom početku sam se plašila da stvari neće funkcionisati," kaže Vlatka. Mersiha je takođe bila iznenađena što su mladi ljudi nasli zajednički jezik.

Ove dve mlade žene počele su ovaj projekat posto su bile na seminaru koji su sirom zemlje održavali OEBS i Nacionalni demokratski institut. Grupa sada broji između 100 i 150 članova. I Srbi i Bosnjaci su ravnomerno zastupljeni. Tokom leta su se skupljali u improvizovanom sklonistu napravljenom od vojnih vozila dobijenih od nemačkih oficira iz SFOR-a i postavljenom tačno na granicnoj liniji između dva dela Trnova.

Uskoro će se preseliti u zgradu Doma kulture u srpskom delu Trnova, koja će do zime biti kompletno renovirana od para SFOR-a, Evropske zajednice i međunarodne, uglavnom nemačke, pomoći.

Lokacija je zamisljena kao multietničko sastajalište za sve stanovnike Trnova, mesto za održavanje filmskih projekcija, koncerata, igranki, kao i za Internet kafe i biblioteku.

Mersiha i Vlatka kažu da grupa funkcionise kao da nema etničkih razgraničenja. Većinu vremena provode organizujući planinarenja, aerobik, turnire u fudbalu i kosarci, kao i skijaške izlete na Jahorinu, planinu gde su održane Olimpijske igre 1984.

Takođe, vode diskusije na temu kao što su borba protiv droge i načini za izlazak iz depresije koja je svojstvena mnogim mladim ljudima bez posla. "Oni su stvarno siromasni," kaže Vlatka. "Njihova kupovna moć je nistavna. Zbog toga mnogi mladi ljudi žude da odu u inostranstvo, a nas posao je da ih ubedimo da ostanu."

Vlatka kaže da su članovi grupe uglavnom optimistični. "Situacija se svake godine poboljšava," kaže ona. "Veze između entiteta su bolje i postoje veće šanse za obrazovanje i zaposlenje".

Podrske za omladinske pokrete ima sa obe strane. Svakog dana se saradnja između dva dela Bosne pojačava i proširuje na bitna pitanja. Srпкиnje i Bosnјakinje u Trnovu zajedno prave staklenike i stvaraju bolji život u oba dela grada. Obe opštine takođe saradjuju na sistemu za čišćenje otpadnih voda.

Neuman iz UNHCR-a kaže: "Opštinske vlasti su postale pragmatičnije jer mogu da vide prednosti

zajednickih projekata i shvataju da im je lakse da pridju stranim donatorima ako rade zajedno."

Dzuli Paucer Harbin je slobodni reporter iz Sarajeva i stalni saradnik IWPR-a.

Location: Bosnia and
Herzegovina

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/bosna-u-trnovu-krece-na-bolje>